

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยยึดขอบข่ายงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินงานการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยใช้แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การดำเนินงานพัฒนางานกิจการนักเรียน 4) การนิเทศติดตามและประเมินผล โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งดำเนินการพัฒนาเป็น 2 วงรอบเป็นการดำเนินการร่วมกันของคณะครูในโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปผลและนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 15 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย เป็นครูผู้สอนและมีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 1 คน
 - 1.1.2 กลุ่มผู้วิจัย จำนวน 14 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย
 - 1.1.2.1 หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 1 คน
 - 1.1.2.2 ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 8 คน
 - 1.1.2.3 ครูกลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 5 คน
 - 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 1 คน

- 1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา
จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย
- 1.2.2.1 ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 2 คน
 - 1.2.2.2 ตัวแทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
 - 1.2.2.3 ตัวแทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
 - 1.2.2.4 ตัวทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน
- 1.2.3 ตัวแทนครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นละ 1 คน
จำนวน 6 คน
- 1.2.4 ตัวแทนนักเรียน จำนวน 17 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย
- 1.2.4.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นละ 1 คน จำนวน 6 คน
 - 1.2.4.2 ตัวแทนสถานักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา จำนวน 11 คน
- 1.2.5 วิทยากร จำนวน 1 คน ซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน และมีความชำนาญในงานกิจการนักเรียน คือ
- 1.2.5.1 สิบตำรวจโท ยุทธศักดิ์ กุ่มमार ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทญฐานะชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ประชานุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301 – 303) เป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนพัฒนา (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) ขั้นสะท้อนกลับ (Reflection) ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

1. สัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2. สอบถามกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

3. ประชุมคณะผู้ร่วมวิจัย และบุคลากรโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา โดยมีการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนร่วมกัน โดยใช้แบบบันทึกการประชุม เกี่ยวกับการวางแผนงานในการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดำเนินการประชุม ในวันศุกร์ที่ 3 พฤศจิกายน 2560

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการ (Action)

เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา ซึ่งมีกำหนดวันในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ในวันที่ 16-17 พฤศจิกายน 2560 เรื่อง การบริหารจัดการให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพภายใต้กรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และช่วยดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรคือ สิบตำรวจโท ยุทธศักดิ์ กุมมาร ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยาลัยนาระชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ประชาชนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนเป็นเลิศ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยไปศึกษาดูงานกิจการนักเรียนที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ประชาชนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยได้ดำเนินการในวงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ถึง วันที่ 15 มกราคม 2561 ซึ่งมีกำหนดวันในการศึกษาดูงาน ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560

2.3 การดำเนินงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน ที่ยึดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 จำนวน 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด

2.4 การนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานในการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน กำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้นิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงาน และกิจกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม และหลังปฏิบัติกิจกรรม ทุกกิจกรรมในการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มวงรอบที่ 1 ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ถึง วันที่ 20 ธันวาคม 2560 เริ่มวงรอบที่ 2 ในวันที่ 15 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561 เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ

3. ขั้นตอนการสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 สังเกตการณ์การเข้าร่วมและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3.2 สังเกตการณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มี 4 แนวทาง โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.2.1 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน

3.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน

3.2.3 การดำเนินงานพัฒนางานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลสำเร็จของการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน

3.2.4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนิเทศติดตาม ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 – วันที่ 20 ธันวาคม 2560 และในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2561 – 15 กุมภาพันธ์ 2561 ตามตารางปฏิทินการนิเทศและติดตามการดำเนินงานทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา

4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน 3) การดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน 4) การนิเทศ ติดตาม โดยนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ เพื่อนำผลสะท้อนมาพิจารณา แล้วประมวลผลการดำเนินการวิจัย

4.2 สรุปผลการดำเนินงาน หากการดำเนินงานด้านใดมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีแล้วก็ดำเนินการต่อไป การดำเนินงานที่ยังไม่เป็นที่พึงพอใจก็นำข้อมูลปัญหาและอุปสรรคมาวางแผนแก้ปัญหาตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการใน 4 ขั้นตอน ในวงรอบต่อไป โดยการวิจัยนี้ได้ดำเนินการพัฒนาเป็น 2 วงรอบ

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

1.1 สภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าการดำเนินงานกิจการนักเรียนในปีการศึกษา 2559 ไม่เป็นระบบ ล่าช้า การดำเนินงานขาดการวางแผนที่ชัดเจน ไม่มีแผนงานรองรับที่เป็นมาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนยังดำเนินงานโดยไม่มีการวางแผนงาน ขาดประสิทธิภาพ ดำเนินการให้พอผ่านพ้นไป มีคำสั่งมอบหมายงานแต่ไม่ได้ระบุรายละเอียดของวิธีการดำเนินงาน ไม่มีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ขาดการประสานงานในการกระจายงานให้ครูในโรงเรียนได้ทำร่วมกัน เกณฑ์การประเมินงานกิจการนักเรียนไม่ชัดเจน ผลการปฏิบัติงานยังไม่ประสบความสำเร็จ ขาดคู่มือในการดำเนินงาน การให้คำปรึกษาแก่สถานักเรียนยังไม่ค่อย สภานักเรียนไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง

1.2 ปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ งานไม่เป็นระบบตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานกิจการนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามขอบข่ายหน้าที่งานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน 3) ครูขาดการตระหนักถึงการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนอย่างจริงจัง ปฏิบัติงานล่าช้า 4) ครูขาดประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5) ครูขาดการศึกษาดูงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1 ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐาน 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด 4) การนิเทศ ติดตาม ในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศ ติดตามแยกตามมาตรฐานที่ผลการดำเนินงานยังไม่ประสบผลสำเร็จ

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จากการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 เป็นดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานกิจการนักเรียน จากการฝึกปฏิบัติผู้ร่วมวิจัยเกิดทักษะในการจัดทำแผนการดำเนินงานกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ทั้ง 6 ด้าน ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนต่อไป

3.2 การศึกษาดูงานที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ ประชาณุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โดยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2560 มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน

18 ตัวชี้วัด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนมุมมองการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา

3.3 จากการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1 ตามแนวทางทั้ง 4 แนวทาง ผลการประเมินมาตรฐานด้านที่ 1, 2 และ 6 ที่ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อดำเนินการทั้ง 2 วงรอบ จึงได้ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด 6 มาตรฐาน จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เข้าใจขอบข่ายและหน้าที่งานกิจการนักเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ได้ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ทั้ง 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด โดยผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

3.4 การนิเทศ ติดตาม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถปฏิบัติได้ครบตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ทั้งด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน และด้านการดำเนินงานการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน การดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ประสบผลสำเร็จ งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการงาน

กิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า

1.1 สภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการ

นักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าการดำเนินงานกิจการนักเรียนในปีการศึกษา 2559 ไม่เป็นระบบ ล่าช้า การดำเนินงานขาดการวางแผนที่ชัดเจน ไม่มีแผนงานรองรับที่เป็นมาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนยังดำเนินงานโดยไม่มีการวางแผนงาน ขาดประสิทธิภาพ ดำเนินการให้พอฟ่านผ่านไป มีคำสั่งมอบหมายงานแต่ไม่ได้รับบุ รายละเอียดของวิธีการดำเนินงาน ไม่มีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ขาดการ ประสานงานในการกระจายงานให้ครูในโรงเรียนได้ทำร่วมกัน เกณฑ์การประเมินงาน กิจการนักเรียนไม่ชัดเจน ผลการปฏิบัติงานยังไม่ประสบความสำเร็จ ขาดคู่มือในการ ดำเนินงาน การให้คำปรึกษาแก่สถานักเรียนยังน้อย สถานักเรียนไม่ทราบบทบาทหน้าที่ ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมลรัฐ ทูมแสลง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ พัฒนางานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดฮู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) สภาพและปัญหาเกี่ยวกับงานกิจการ นักเรียนสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดฮู พบว่า มีกิจกรรม ที่ดำเนินการอย่างหลากหลาย เช่น การดำเนินงานกิจการนักเรียน มีการให้บริการงาน กิจการนักเรียน มีการจัดชุมนุมต่างๆ การจัดกิจกรรมลูกเสือยุวกาชาด การจัดกิจกรรม จิตอาสา การตรวจสอบและดูแลการแต่งกายของนักเรียน การตรวจสอบและดูแลทรงผม ของนักเรียน มีการตรวจสอบและดูแลการเข้าเรียนตามกำหนดเวลา การจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ แต่ผลการดำเนินงานไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากครู ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน จึงส่งผลทำให้งาน กิจการนักเรียนในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นกว่านี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล วิลาจันทร์ (2555, หน้า 183-194) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหาร กิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของ สถาบันการอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมี ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอินันท์ ภูผาดาว

(2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อและอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านงานบริการ และสวัสดิการนักเรียน ด้านการปกครองและระเบียบวินัย ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อแล้ว อยู่ในระดับมาก 5 ข้อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านงานปกครองและระเบียบวินัย ด้านงานบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ด้านงานบริการ และสวัสดิการนักเรียน และด้านงานแนะแนว

1.2 ปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการ

นักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) ผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ งานไม่เป็นระบบตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานกิจการนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามขอบข่ายหน้าที่งานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน 3) ครูขาดการตระหนักถึงการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนอย่างจริงจัง ปฏิบัติงานล่าช้า 4) ครูขาดประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5) ครูขาดการศึกษาดูงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภิญโญ เฟ็งดา (2550, หน้า 112) ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้ คือ ด้านงานโครงการพิเศษมีปัญหาอยู่มระดับมาก โดยข้อที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ขอบข่ายงานโครงการพิเศษไม่ชัดเจน ส่วนด้านแนะแนวการศึกษาต่อ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านงานปกครอง และด้านพยาบาลและสวัสดิการนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของมลรัก ทুমแสง (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนา งานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดชู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนพบว่าผลการดำเนินงานกิจการ

นักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน ไม่มีความตระหนักในการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนเท่าที่ควร ผลการดำเนินงานไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ครูได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนน้อย และครูได้ศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์บุรุษคาคลี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ปัญหาการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ในวงรอบที่ 1 ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐาน 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด 4) การนิเทศ ติดตาม ในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศ ติดตามแยกตามมาตรฐานที่ผลการดำเนินงานยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์ไท จันทร์พิมพ์ (2553, หน้า 130-139) ได้วิจัยเรื่องการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนางานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกขามเสียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาการพัฒนางานกิจการนักเรียนมีกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างหลากหลาย คือ กิจกรรมด้านการให้บริการสุขภาพนักเรียน กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมด้านการปกครองและการเสริมสร้างวินัย แต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีความตระหนักในการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน จึงส่งผลให้งานกิจการนักเรียนในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จต้องพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ส่วนปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน พบว่า ผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร เพราะครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และครูไม่มีความตระหนักในการปฏิบัติงาน ครูได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนน้อยและครูได้ศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนค่อนข้างน้อยแนวทางการพัฒนางานกิจการนักเรียน ได้แก่ อบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จากการทำตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ตามแนวทางการพัฒนา

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานกิจการนักเรียน จากการฝึกปฏิบัติผู้ร่วมวิจัยเกิดทักษะในการจัดทำแผนการดำเนินงานกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ทั้ง 6 ด้าน ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนต่อไป

3.2 การศึกษาดูงานที่โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ประชานุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โดยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ในปีการศึกษา 2560 มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนมุมมองการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา

3.3 การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวงรอบที่ 1 ตามแนวทางทั้ง 4 แนวทาง ผลการประเมินมาตรฐานด้านที่ 1, 2 และ 6 ที่ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อดำเนินการทั้ง 2 วงรอบ จึงได้ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 มาตรฐาน จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้าใจชอบขำและหน้าที่งานกิจการนักเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ได้ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 ทั้ง 6 ด้าน 18 ตัวชี้วัด โดยผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มลรัถ ทุมแสง (2555, หน้า 144) ได้ศึกษาการพัฒนางาน

กิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดฮู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนางานกิจการนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนและจัดการจัดกิจกรรมพัฒนางานกิจการนักเรียนทั้ง 3 ด้านได้แก่การบริการสุขภาพนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน และการปกครองเสริมสร้างระเบียบวินัยพบว่า ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนสามารถดำเนินงานกิจการนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนนั้น ควรดำเนินงานร่วมมือกันในทุกภาคส่วน เพื่อการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

1.2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกปี

1.3 การนิเทศ ผู้นิเทศต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนในรูปแบบอื่น พัฒนาโดยการส่งเสริมด้วยการใช้กิจกรรมอื่นในการดำเนินการ เพื่อช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาในด้านอื่นๆ อันจะส่งผลดีต่อ นักเรียน เช่น พัฒนางานวิชาการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ